МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «Цивільна безпека»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо стану академічної доброчесності при навчанні за освітньо-професійною програмою «Цивільна безпека».

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/ .

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Цивільна безпека» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **в 1 семестрі 2024-2025 навчального року** за анкетою: «Академічна доброчесність». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають *Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ*.

Респондентам було запропоновано відповісти на одинадцять питань, що оцінювали: якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання та вивчення дисциплін, навчальне навантаження; ПІБ викладачів, що є взірцем доброчесності. За результатами проведення анкетування керівництво ТДАТУ, факультету (інституту), кафедри може застосовувати різні форми адміністративного впливу та вживання корегувальних дій відповідно до Положення про академічну доброчесність в ТДАТУ.

Всього опитані **36 респондентів** (здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр», крім 1 курсу), що склало **60%** від загальної кількості здобувачів за цією освітньою програмою. Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1. *Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).*

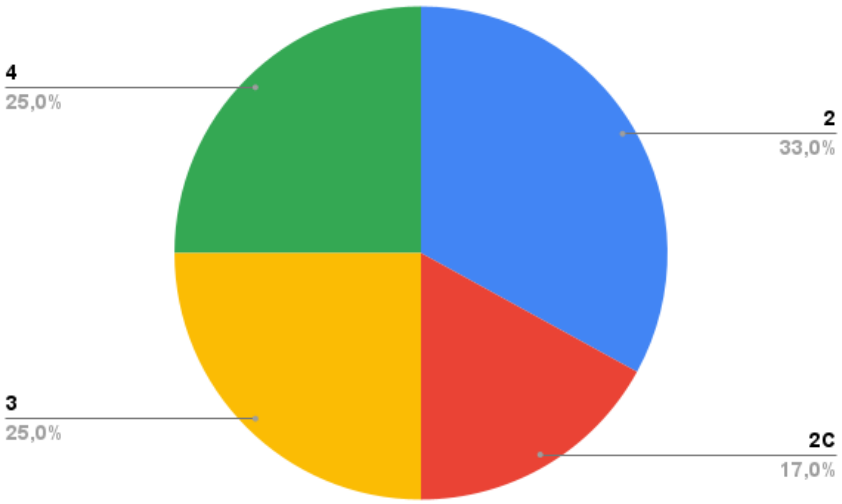

Рисунок 1 – Розподіл респондентів за курсами навчання

1. Здобувачам було запропоновано оцінити *якість освіти, яку вони отримують в ТДАТУ* за наступною шкалою (рівні): дуже низька; загалом низька; середня; загалом достатньо висока; дуже висока. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 2.

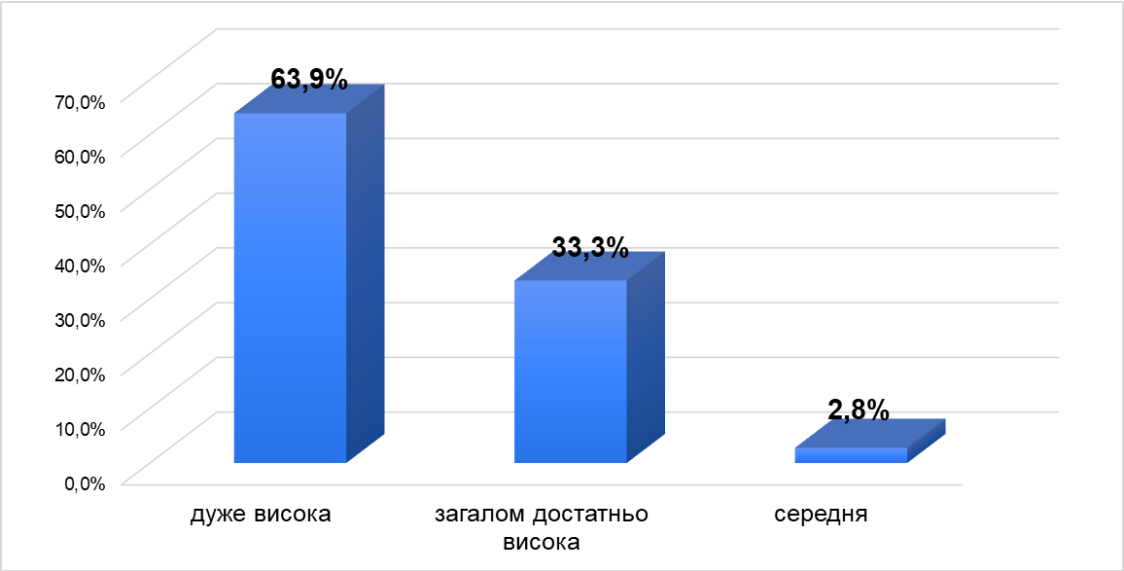

Рисунок 2 - Оцінювання якості освіти в ТДАТУ здобувачами вищої освіти *(у відсотках)*

З аналізу рисунку 2 не важко пересвідчиться у високій оцінці якості освіти в ТДАТУ, а саме рівні «дуже висока» 63,9% та «загалом достатньо висока» 33,3%.

2. Здобувачам вищої освіти було запропоновано *оцінити корупцію в університеті* за наступною шкалою: ні, не стосуються зовсім; частково стосуються, але часто викладачів провокують самі здобувачі; стосуються частково, і "ініціатива" належить деяким викладачам; корупція у нас масове явище, у якому задіяні усі - і здобувачі, і викладачі. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 3.

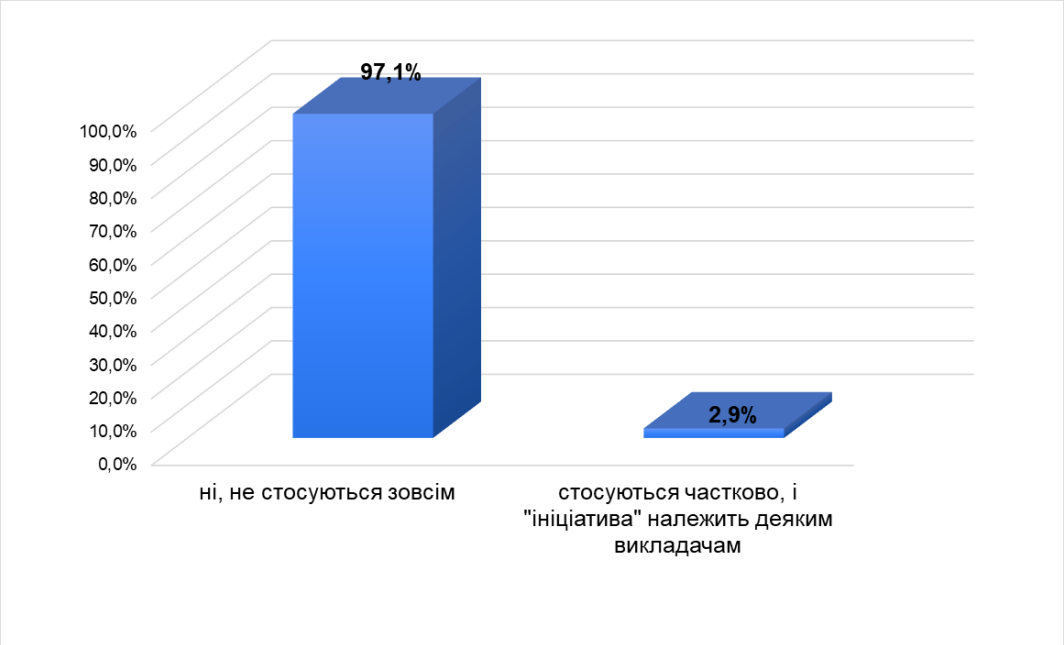

Рисунок 3 - Оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті *(у відсотках)*

Аналіз рисунку 3 свідчить про низький рівень корупції в ТДАТУ, а саме респонденти відповіли 97,1% «ні, не стосуються зовсім». Дали відповідь «частково стосуються, але часто викладачів провокують самі здобувачі» 2,9% респондентів.

3. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: *«Чи доводилось Вам під час навчання в ТДАТУ особисто робити наступне...?»*. Варіанти відповідей були наступні - *часто, рідко, ніколи*:

- купувати навчальні матеріали кафедри;
- купувати реферат;
- купувати курсову роботу (проєкт);
- платити гроші за оцінку;
- надавати платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі;
- готувати шпаргалки для складання ПМК, екзаменів;
- списувати з власних конспектів на контрольних заходах;
- завантажувати матеріали з Інтернету, компілювати і здавати як власні;
- замовляти платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі.

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 4.

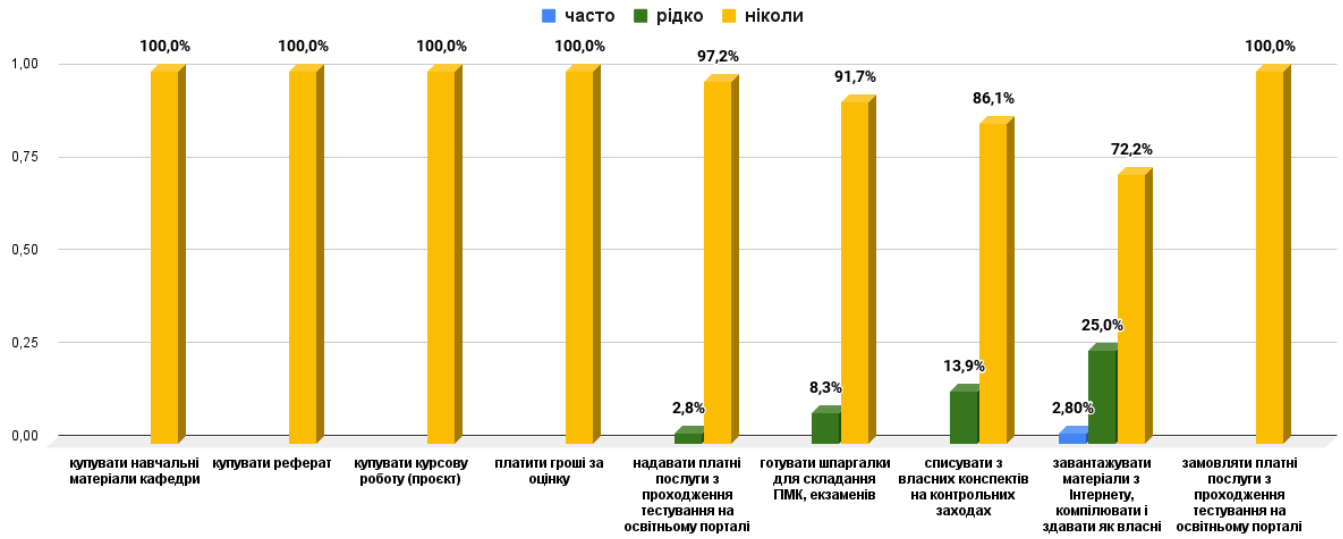

Рисунок 4 - Оцінювання здобувачами вищої освіти дій щодо питань недоброчесності в університеті *(у відсотках)*

Аналіз відповідей показує, що в середньому 94,1% респондентів перелічених дій щодо питань недоброчесності в університеті не робили. Респонденти вказали, що «часто» і «рідко»: готували шпаргалки для складання ПМК, екзаменів (8,3%); списували з власних конспектів на контрольних заходах (13,9%); завантажували матеріали з Інтернету, компілювали і здавали як власні (27,8%).

4. В продовженні попереднього питання здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: *«Якщо Ви особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?»*. Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

– для того, щоб отримати потрібну оцінку;
– для того, щоб не здавати лабораторні/ практичні роботи;
– для того, щоб не робити особисто реферат;
– для того, щоб не робити особисто курсову роботу (проєкт);
– в мене не було вибору, я діяв під тиском вимог викладача;
– для того, щоб не здавати тести з ПМК/екзамену;
– для отримання грошових коштів.

Дали відповідь на це запитання **3 (8,33%)** з **36** респондентів, які відповіли, що робили недоброчесні дії для того, щоб: «для отримання грошових коштів» - 1 респондент (33,3% - 3 курсу), «для того, щоб отримати потрібну оцінку» - 3 респонденти (100%: 1 респ. – 2 курсу, 1 респ. – 3 курсу та 1 респ. – 4 курсу).

5. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: *«В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?»*. Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- від самого викладача
- від старости

- від студентів старших курсів
- від своїх сокурсників
- не володію такою інформацією

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 5.

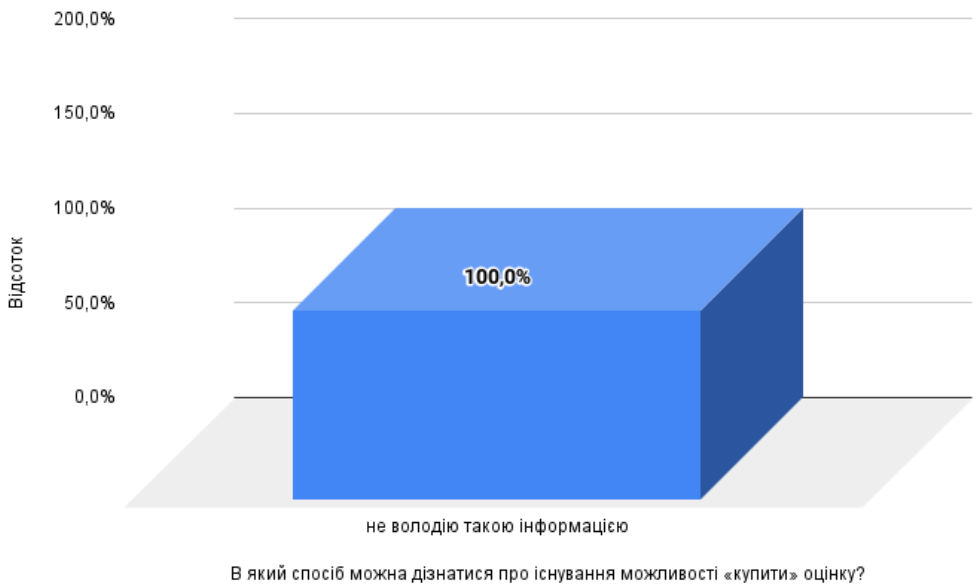

Рисунок 5 - Результати опрацювання відповідей респондентів *(у відсотках)*

З рисунку 5 видно, що 100% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку.

6. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «*Оцініть як часто Вам в минулому навчальному році доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах (на шкалі від 1 до 5, де 1 – взагалі не доводилось, 5 – дуже часто)».* Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 6.

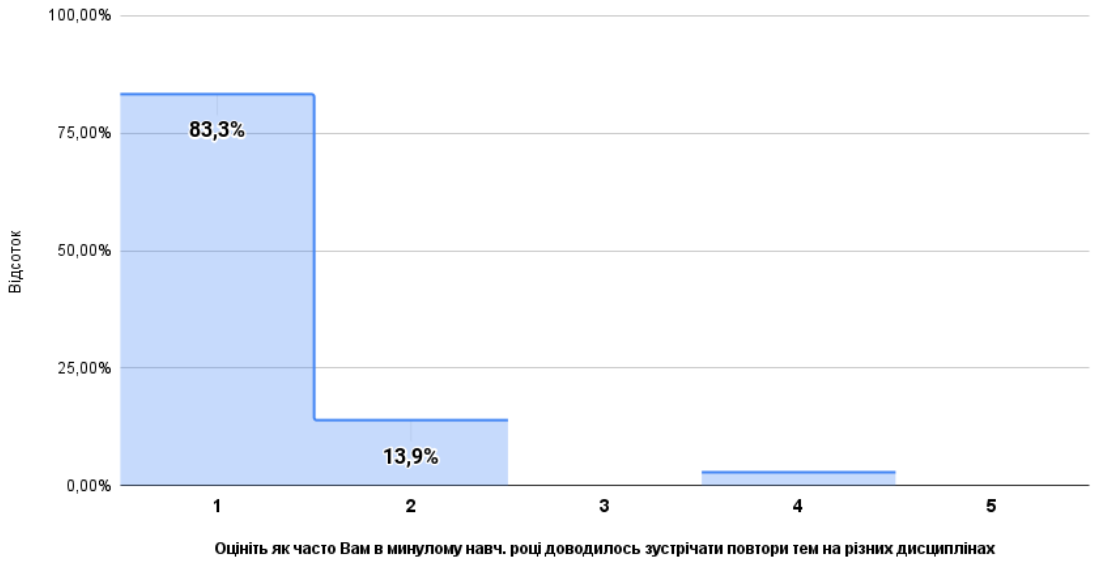

Рисунок 6 - Результати опрацювання відповідей респондентів *(у відсотках)*

Аналіз рисунку 6 показує, що 83,3% здобувачів вказали, що «взагалі не

доводилось» зустрічати повтори тем на різних дисциплінах в минулому навчальному році та 13,9% «скоріш не доводилось».

7. На питання «*Чи доводилося Вам в минулому навчальному році писати однакові роботи для різних дисциплін?»* респонденти відповіли, що доводилось 3%, не доводилось 94% та важко відповісти 3% (рис. 7).

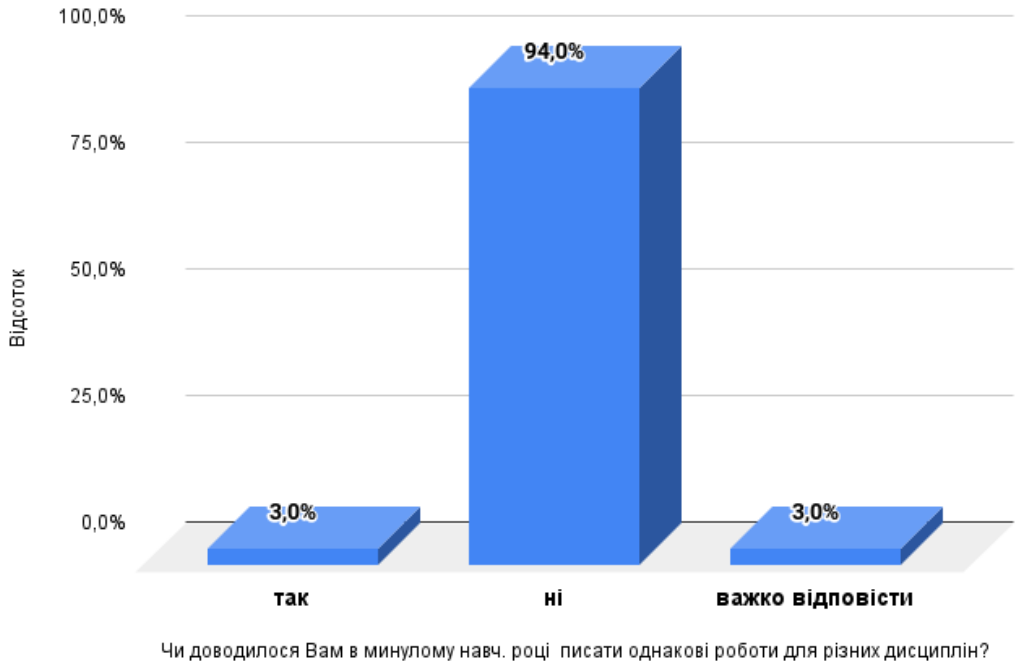

Рисунок 7 - Результати опрацювання відповідей респондентів *(у відсотках)*

8. На питання «*Чи доводилося Вам в минулому навчальному році слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності?»* 3% респондентів відповіли, що не доводилось, та 97%, відповідно, «так» (рис. 8).

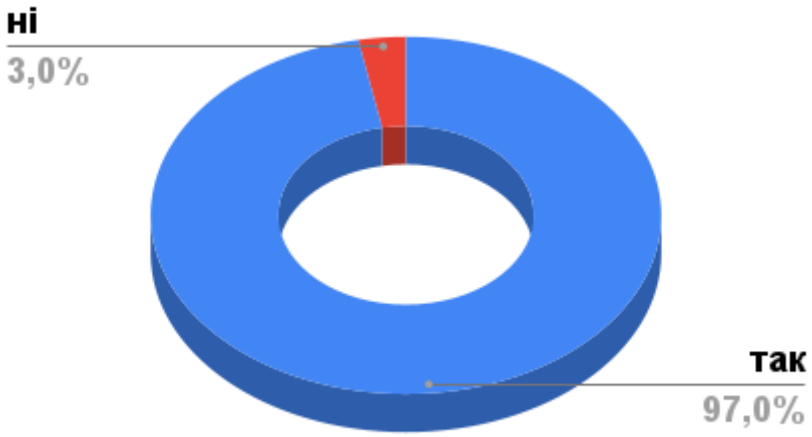

Рисунок 8 - Результати опрацювання відповідей респондентів щодо відвідування курсів з академічного письма/академічної доброчесності *(у відсотках)*

9. На питання *«Як Ви оцінюєте власне навчальне навантаження впродовж цього семестру?»* здобувачі вищої освіти всіх курсів навчання відповіли 91,7% як «помірне навантаження» та 2,8% «скоріш надмірне» (рис. 9).

Рисунок 9 - Результати опрацювання відповідей респондентів *(у відсотках)*.

Висновки

За результатами опитування здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за ОПП «Цивільна безпека» у 1 семестрі 2024-2025 навчального року за анкетою «Академічна доброчесність» можна зробити наступні висновки.

1. Здобувачі досить високо оцінили якість освіти в ТДАТУ. 63,9% респондентів відзначили її як «дуже високу», а 33,3% – як «загалом достатньо високу».

2. Згідно з результатами опитування, корупція в ТДАТУ має дуже низький рівень: 97,1% респондентів зазначили, що вона їх не стосується зовсім. Лише 2,9% відзначили, що корупція частково має місце, і часто її провокують самі здобувачі. Це свідчить про необхідність подальшої активної боротьби з корупцією в університеті шляхом підтримки прозорості та етики в освітньому процесі, організації додаткових інформаційно-просвітницькі заходів для здобувачів з метою профілактики корупційних проявів, залучення здобувачів до участі в антикорупційних ініціативах для зміцнення довіри до навчального процесу.

3. Аналіз опитування здобувачів вищої освіти показав, що більшість респондентів (94,1%) не брали участь у діях, що порушують академічну доброчесність. Однак є невеликий відсоток студентів, які практикували недоброчесні дії: 8,3% – готували шпаргалки, 13,9% – списували з власних конспектів, 27,8% – використовували матеріали з Інтернету, видаючи їх за власні. Такі показники вимагають проведення додаткових освітніх заходів щодо важливості академічної доброчесності, зміцнення контролю за виконанням здобувачами правил академічної етики, запровадженням системи заохочень для здобувачів, які демонструють високий

рівень доброчесності, підвищення рівня інформування здобувачів щодо наслідків порушень академічної доброчесності.

4. Результати анкетування показують, що більшість здобувачів вищої освіти (83,3%) не стикалися з повторенням тем на різних дисциплінах, а 13,9% зазначили, що це траплялося рідко. Це свідчить про достатньо різноманітний та добре структурований навчальний процес, але все рівно вимагає продовження забезпечення різноманітності навчальних тем на різних дисциплінах для підтримки інтересу здобувачів, проведення регулярного моніторингу робочих навчальних програм, щоб уникати можливого дублювання тем, врахування зворотного зв'язку здобувачів для покращення структури навчальних планів і освітньо-професійної програми.

5. Анкетування показало, що більшість здобувачів вищої освіти (91,7%) оцінює своє навчальне навантаження як помірне, тобто є оптимальним рівнем складності та обсягу навчальних завдань. Лише 2,8% здобувачів вказали на «скоріш надмірне» навантаження, що акцентує увагу на необхідності продовження підтримки балансу між обсягом навчальних завдань та нормативними вимогами, проведенні регулярних опитувань з метою своєчасного виявлення проблем з навчальним навантаженням та оперативного реагування на них.

З урахування результатів моніторингу та наданих зауважень пропонується:

- кураторам академічних груп продовжувати проводити роз'яснювальну роботу: ознайомлювати студентів з Кодексом честі, Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу, Антикорупційною програмою ТДАТУ;
- керівникам комплексного курсового проєкту ознайомлювати здобувачів вищої освіти з Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в ТДАТУ.

Гарант ОПП «Цивільна безпека»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти, к.т.н., доцент Михайло ЗОРЯ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н, доцент Радміла СКЛЯР